

Vətənə qaytarılan “Xətai”

Qarabağ xalçaçılıq məktəbinin nümunəsi – XVII əsrin əvvəlinə aid “Xətai” xalçası xaricdəki şəxsi kolleksiyadan alınaraq ölkəmizə qaytarılıb. Noyabrın 14-də Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində xalçanın təqdimatı keçirildi. Tədbir görkəmli alim, xalçaçı-rəssam Lətif Kərimovun (1906-1991) doğum günü (17 noyabr) münasibətilə təşkil olunmuşdu.

Xalça “Xətai”,
Qarabağ, Azərbaycan,
XVII əsrin əvvəli.
Çi. ağac, xov – yun
k:230 sm,
№ 9659

Xhatai Carpet.
Karabakh, Azerbaijan.
Early 17th century.
Warp, weft, pile – wool.
320x230 cm.

çalarına xas stilizə olunmuş nəbati və zoomorf ornamentlər əks olunub. Zəngin naxış tərtibatına malik xalça üzərində çarpazlaşan “xətai qolları” arasında türk xalqlarının bir çox sənət abidələrini bəzəyən əjdaha təsvirləri yer alıb. Azərbaycan xalçaçılığında geniş istifadə edilən əjdaha təsvirləri “Xətai” kompozisiyası kimi tanınıb. Bu ad azərbaycanlılara məxsus Xəta (Xətai) qəbiləsinin adından götürülüb.

davamı səh. 5-də

əvvəlki səh. 1-də

Dünyanın müxtəlif kolleksiyalarında saxlanılan Azərbaycan xalçalarının ölkəmizə gətirilərək Xalça Muzeyində nümayiş etdirilməsi qarşıda duran əsas vəzifələrdən olduğunu deyən direktor bu işdə əməyi olan hər kəsə təşəkkür etdi.

Şərq xalçaları üzrə beynəlxalq konfransın (ICOC) akademik komitəsinin sədri, italyalı kolleksiyaçı, xalça eksperti Alberto Boralevi növbəti dəfə Azərbaycan xalçasının əsl ünvanına gətirilməsindən məmnunluğunu bildirdi. Qarabağın nadir kompozisiyalı "Xətai" xalçasının bədii-texniki xüsusiyyətləri barədə məlumat verən ekspert Xalça Muzeyinin bu istiqamətdə həyata keçirdiyi işləri yüksək qiymətləndirdi.

Millət vəkili, Əməkdar rəssam Ülviyyə Həmzəyeva da çıxışında Azərbaycan xalçalarının xaricdən gətirilərək geniş ictimaiyyətə təqdim olunmasını diqqətəlayiq addım kimi qeyd etdi.

Əməkdar rəssam Məmməd-hüseyn Hüseynov "Əjdahalı" xalçaların tarixi və mənbələri haqqında məlumat verdi. Bildirdi ki, xalçada yer alan əjdaha obrazı tək-cə xalqın savaşı mə-ləyi yox, eyni zamanda inanc

Vətənə qaytarılan "Xətai"

XVII əsrin əvvəlinə aid Qarabağ xalçasının təqdimatı keçirildi

zə olunmuş nəbati və zoomorf ornamentlər əksini tapıb. Əjdaha obrazının stilizə olunmuş müxtəlif təsvirləri Azərbaycanın xovsuz və xovlu xalçalarının kompozisiya quruluşlarında qədim zamanlardan tətbiq olunub. Onların ən parlaq nümunələri XVI-XVII əsrlərə aid Qarabağ xalçalarında yer alır.

Tədbirdə yeni eksponatın muzeyin Ənənəvi texnologiya şö-bəsində görmə məhdudiyyətli insanlar üçün toxunan kiçikölçülü taktill fraqmenti də təqdim olundu.

Qeyd edək ki, XVII əsrə aid "Xətai" xalçaları vaxtilə Qarabağda toxunub, sonradan xarici ölkələrə daşınıb və hazırda onlar dünyanın bir sıra aparıcı muzeylərinin və şəxsi kolleksiyaların in-ciləri sırasındadır.

simvollarından biridir. Əjdaha təsviri türk xalqlarının incəsənətində çox geniş yayılıb. Səfəvilər dövrünün saray xalçalarının təsiri duyulan yeni eksponatın kompozisiyasında Qarabağ xalçalarına xas stili-